

Cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve cinsiyet özelliklerine dayalı ayrımcılık olmaksızın sporda insan haklarının korunmasına ilişkin Birleşmiş Milletler Özel Prosedürleri yetkililerinin politika tutumu

Orijinal belge:

<https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/issues/sexualorientation/iesogi/2023-10-31-stm-sogi-policy-en.pdf>

Resmi olmayan çeviridir. Kaos GL Derneği tarafından yapılmıştır.

31 Ekim 2023

1. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin (İHEB) 75. yıldönümünü [anma etkinliklerinin](#) bir parçası olan Spor için Şans Forumu (*Sporting Chance Forum*) öncesinde, Birleşmiş Milletler Özel Prosedürleri yetkilileri, devletlere, uluslararası spor federasyonlarına, sporculara ve diğer paydaşlara spor alanında hiçbir ayırım gözetmeksizin uluslararası insan hakları hukuku ve standartlarını koruma ve bunlara saygı gösterme çağrısında bulunmaktadır. Bu çağrı, sporda her türlü ayrımcılığın devam ettiği, tüm çeşitliliğiyle kadınların ve kız çocuklarının yanı sıra çeşitli cinsel yönelimlere, cinsiyet kimliklerine ve cinsiyet özelliklerine sahip kişilerin ayrımcı uygulamalara maruz kalmaya devam ettiği ve dahası, spor yapmanın önündeki engellerin daha da arttığı bir dönemde yapılmaktadır.

Kültürel yaşama katılma hakkının bir parçası olarak spor yapma

2. Spor; hayatın ifade edilişi, bireylerin ve toplumların birbiriyle iletişim kurması, değerlerin paylaşımı ve anlam yaratmaktır. Dolayısıyla, spor ve spor oyunları, kültürel yaşamın ve kültürel hakların merkezinde yer alır. Herkesin onurlu, eşit ve özgür yaşama hakkına sahip olduğu insan hakları çerçevesinde, sporun faydalarının ayrımcılık yapılmaksızın herkes için erişilebilir kılınması, insanlığın takdire şayan bir hedefidir.
3. Bu nedenle, hiçbir ayrımcılığa maruz kalmadan spor yapmak, Uluslararası Medeni ve Siyasal Haklar ile Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara ilişkin Birleşmiş Milletler İkiz Sözleşmeleri'nin 2. maddesinde hüküm altına alınan ayrımcılık yapmama ilkesiyle birlikte İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 27. maddesi ve Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 15. maddesi kapsamında bir insan hakkı olarak kabul edilmektedir.¹ Ayrıca, Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi'nin (CEDAW Komitesi) çalışmaları ve Birleşmiş Milletler İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri de dahil olmak üzere Birleşmiş Milletler İnsan Hakları sisteminin asli çalışmalarına da yansıtılmaktadır. Aynı zamanda, Dünya Atletizm (WA) Anayasası ve Olimpik Şart da dahil olmak üzere birçok kurumun temel belgelerinin mihenk taşıdır. Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC), spor kuruluşlarının insan haklarına dair sorumlulukları olduğunu kabul etmiştir ve bu nedenle her türlü ayrımcılığın sporla bağdaşmaz olarak değerlendirilmesi esastır. Devletlerin ayrıca sporda insan haklarının korunmasını düzenleme ve spor kuruluşları veya özel kişiler tarafından yapılan ayrımcılık veya diğer insan hakları ihlalleri için etkili ve verimli hukuk yollarına erişim sağlama yükümlülüğü vardır.

¹ Ayrıca bkz. kültürel haklar alanındaki Özel Raportör ve Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliğine Dayalı Şiddet ve Ayrımcılığa Karşı Koruma Bağımsız Uzman'ının LGBT bireylerin kültürel yaşama tam olarak katılma hakkına ilişkin yakın zamanda yayınlanan politika tutumu: www.ohchr.org/sites/default/files/documents/issues/culturalrights/activities/2023-10-25-cultural-life-sogi.pdf

4. Spor, kişinin yaşam tarzının bir parçası olarak çeşitli işlevleri yerine getirebilir. Sosyal kalkınmanın bir aracı olabileceği gibi, kişilerin sağlık ve esenliklerini geliştirmeleri için eğlenceli bir yol da olabilir. Spor aynı zamanda bir fırsat ve sosyal hareketlilik kaynağı da olabilir: Profesyonel ve yarı profesyonel düzeyde geçim kaynağı sağlayabilir ve bazı ülkelerde eğitime erişimi de mümkün kılabilir. Spor, insan bedeninin becerilerinin bir şölenidir:

Her insan vücudu benzersizdir; beslenme, antrenörlere ve eğitime yakınlık, uygun spor tesislerine erişim, imkânları olan ailelere veya topluluklara ait olma, sporda mükemmelliğe bağlılık ve genetik farklılıklar gibi çeşitli faktörler nedeniyle farklılıklar mevcuttur.²

5. Adalet kavramı, sporun yapılışından ayrılamaz ve insan bedenleri arasındaki farklılıkların tanınması, her disiplinde adaletin korunması ve geliştirilmesi açısından anlamlı olabilir. Tarihsel olarak, sporcular neredeyse evrensel olarak kadın-erkek ikili kategorilerine ayrılmasının yanı sıra yaş, kilo veya tecrübeleri doğrultusunda farklı kategorilere ayrılmışlardır. Farklı spor dallarına yönelik kategoriler her zaman yakından incelenmektedir, çünkü kanıtlar, adalet anlayışında hangi faktörlerin önemli etkiye sahip olduğuna dair yeni anlayışlara yol açmaktadır. Ayrımcılık karşıtı olmak için dikkate alınacak hususlar, spor kuruluşlarının, cinsiyet özellikleri, cinsel yönelim ve/veya cinsiyet kimliği dahil olmak üzere uluslararası insan hakları hukuku kapsamında korunan kategoriler temelinde kişilerin katılımını etkileyebilecek tüm ilgili faktörleri dikkate alarak rekabetin adilliğine bağlı kalmasını gerektirir.
6. Yine de eşitsizlik spor dünyasında yaygın olmaya devam etmektedir. Tesislere, antrenmanlara, müsabakalara, ücretlere ve para ödüllerine, genellikle ancak ayrımcılığın gölgesinde erişim sağlamak mümkün olmaktadır. Erkek meslektaşlarına kıyasla, kadın ve kız çocuğu sporcular için genel olarak eşit olmayan ücret ve para ödülleri ile daha kötü koşullar söz konusudur. Kadınların yaptığı spor etkinliklere yönelik tehditler arasında kaynak eksikliği, eşit olmayan ücret, istismarcı antrenörler ve doktorlar ile basında geniş yer bulamamak mevcuttur. Toplumsal cinsiyet ve bedensel basmakalıp yargılar, bazen basmakalıp erkekliğin kutlanması ve kadınların kötücül şekilde ikinci sınıf muamelesi görmesi yoluyla vuku bulmaktadır. Spordan dışlanma, ayrıca cinsiyet normlarına uymayanların okullarda, spor kulüplerinde ve sporların oynandığı veya izlendiği toplum ortamlarında taciz edilmesi ve rahatsız edilmesi gibi diğer uygulamalarla da kolaylaştırılır. Taciz daha genel düzeyde de gerçekleşebilir: Çoğu zaman spor stadyumlarında ve internette yapılan homofobik ve ırkçı tezahüratlar veya yorumlar, çoğu kişi tarafından tanık olunan örneklerdir. Bu tür dışlamaların hedefi genellikle lezbiyen, gey, biseksüel, trans ve çeşitli cinsiyetlerden bireyler (LGBT) veya interseks olan kişilerle bu kimliklere veya topluluklara ait olduğu düşünülen kişilerdir. Dışlama, androjen bireyler de dâhil olmak üzere, toplumsal cinsiyet kalıplarına uymadığı düşünülen kişilere kadar uzanmaktadır. Saldırgan söylem sıklıkla bu kimliklere karşı önyargıyı ırk, ulusal köken ve/veya din gibi diğer kimliklerle birleştirmektedir.

Cinsiyet, toplumsal cinsiyet veya cinsiyet özelliklerine dayalı ayrımlar

7. Kadınların ve kız çocuklarının hayatın pek çok alanında olduğu gibi sporda da tarihsel olarak görünmez kılındığı ve ayrımcılığa uğradığı detaylı şekilde belgelenmiştir. Kadınlara yönelik spor kategorilerinin oluşturulması ve bunlara sağlanan kaynaklarda eşitliği teşvik etmek, dünya nüfusunun çoğunluğunu oluşturan bu kesimin spordan faydalanmasına erişimini teşvik etmek için güçlü bir araç olarak kanıtlanmıştır. Bu nedenle ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde atletizm ve fiziksel faaliyetlere katılımın yanı sıra eğlence ve spor faaliyetlerinde tüm kadın ve kız çocukları için eşit fırsatlar sağlamak üzere uluslararası taahhütlerde bulunan ve harekete geçen Devletler'i alkışlıyoruz.
8. 2021 yılında IOC (Uluslararası Olimpiyat Komitesi); sporculara, uluslararası federasyonlara ve diğer spor kuruluşlarının yanı sıra insan hakları, hukuk ve tıp uzmanlarına danıştıktan sonra, Cinsiyet Kimliği ve Cinsiyet Varyasyonları Temelinde Adalet, Kapsayıcılık ve Ayrımcılık

² Bkz. Spor Tahkim Mahkemesi, 30 Nisan 2019 tarihli karar: www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/CAS_Award_-_redacted_-_Semanya_ASA_IAAF.pdf.

Yapmama konusunda yeni bir Çerçeve yayımlamıştır.³ Çerçeve, temel ilkeleri arasında, diğçerlerinin yanı sıra, cinsiyet farklılıkları, fiziksel görünüm ve/veya transseksüel statüsüne dayalı bir avantaj varsayımı olmaması gerektiğini vurgulamaktadır.⁴ Çerçevenin vurguladığı diğçer temel ilkeler ise kapsayıcılık, zararın önlenmesi, ayrımcılık yapmama, adalet, bilimsel kanıtlara dayalı yaklaşım, sağlığın önceliği ve bedensel özerklik, paydaş merkezli yaklaşım ve özel hayatın gizliliğidir. IOC, uluslararası federasyonlar da dahil olmak üzere spor kuruluşlarını, bu çerçeveyi uygulamaya ve her sporun kendine has özelliklerini göz önünde bulundurarak kural ve yönetmeliklerin bu ilkelerle tutarlı olmasını sağlamaya çağırıştır.

9. Bununla birlikte, trans kadınların ve interseks varyasyonları olan kadınların (veya böyle algılanan kişilerin) kadın kategorilerinden dışlanması savunmak için erkek-kadın kategorizasyonunu kullanma girişimlerini endişeyle izliyoruz. Bu tartışma yeni olmamakla ve sporda onlarca yıldır süregelen toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını ve toplumsal cinsiyet normlarının denetlenmesini yansıtmakla birlikte, tartışmanın son zamanlarda yoğunlaşması, Devlet kurumları, spor kuruluşları ve ticari işletmeler tarafından, trans ve interseks kadın ve kız çocuklarının kadın sporlarından kategorik veya genel olarak dışlanmasını ve keyfi kısıtlamalar getirilmesini öngören kısıtlayıcı yasal tedbirlerin ve politikaların geliştirilmesine yol açmıştır. Trans ve interseks bireylerin, özellikle de kadınların, özellikle de bu onların benlik duygusu ve bedensel özerklikleriyle bağlantılı olduğu ve bu eylemlerin onların fiziksel ve zihinsel bütünlüğünü etkilediği için, sosyal medyada ve kamusal söylemde sıklıkla saldırgan ve hatta nefret dolu şekilde hedef alınmasından derin rahatsızlık duyuyoruz.
10. Cinsiyet kimliğinin yasal olarak tanınması, kanunlar karşısında her yerde kişi olarak tanınma hakkından ve İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sinin 6. ve 7. maddelerinde yer alan, ayrımcılığa uğramadan kanunun eşit korumasından istifade hakkından kaynaklanan bir insan hakları çerçevesi kapsamında güvence altına alınmıştır. Trans ve interseks kadınlar da dâhil olmak üzere her kadının kültürel yaşama katılma hakkının bir parçası olarak spor yapma hakkına yönelik her türlü sınırlamanın kanunla belirlenmesi, gereklilik ve orantılılık kriterlerine uygun olması ve meşru bir amaca ulaşmak için en az kısıtlayıcı tedbiri temsil etmesi gerekmektedir. Bu, bir kişinin spora katılımdan dışlanmasını değerlendirmek için yerine getirilmesi gereken insan hakları temelli bir testtir ve aynı zamanda IOC tarafından benimsenen yaklaşımdır.
11. Trans ve interseks kadınların kategorik veya genel olarak (sadece trans veya interseks kategorilerine ayrılmaları da dahil olmak üzere) spordan dışlanması, ayrımcılığa uğramadan yaşama haklarının karine olarak ihlalidir; aynı zamanda özel hayatın gizliliği haklarının da karine olarak ihlalidir. Özellikle, sadece farz edilen kas gücüne odaklandığını, bazı sporcuların diğçerlerinden daha iyi performans göstermesini sağlayan daha geniş yelpazedeki diğçer faktörleri göz ardı ettiđini⁵ ve bir kadın sporcunun performansı ve vücut tipine ilişkin basmakalıp kavramlara dayandığını belirtiriz. Bu tür tedbirlerin tüm kadın sporcular üzerinde yaratacağı cinsiyetçi bir detaylı inceleme ve şüpheye dikkat çekiyoruz. Devletlere ve diğçer paydaşlara, Devletlerin uluslararası insan hakları hukuku kapsamında, toplumsal cinsiyet kalıplarıyla mücadele etme ve cinsiyet özelliklerinde varyasyonlar olanlar da dahil olmak üzere kadın sporcuların insan onuru, eşitlik, özerklik ve kişinin fiziksel ve psikolojik

³ Uluslararası Olimpiyat Komitesi, cinsiyet kimliği ve cinsiyet varyasyonları temelinde Adalet, Kapsayıcılık ve Ayrımcılık Yapmama Çerçevesi'ni yayınladı 16 Kasım 2021: <https://olympics.com/ioc/news/ioc-releases-framework-on-fairness-inclusion-and-non-discrimination-on-the-basis-of-gender-identity-and-sex-variations>.

⁴ Uluslararası Olimpiyat Komitesi Cinsiyet Kimliği ve Cinsiyet Varyasyonları Temelinde Adalet, Kapsayıcılık ve Ayrımcılık Yapmama Çerçevesi, İlke 5.1; <https://stillmed.olympics.com/media/Documents/Beyond-the-Games/Human-Rights/IOC-Framework-Fairness-Inclusion-Non-discrimination-2021.pdf>, s. 4.

⁵ Bkz. Spor Tahkim Mahkemesi, 30 Nisan 2019 tarihli karar: https://www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/CAS_Award_-_redacted_-_Semenya_ASA_IAAF.pdf. Ayrıca bkz. Caster Semenya davasına ilişkin Özel Prosedürler sunumu: www.ohchr.org/sites/default/files/documents/issues/health/AC-Caster-Semenya-vs-Switzerland.pdf.

bütünlüğü ilkelerini ihlal eden tıbbi muayenelere ve müdahalelere maruz kalmalarını önleme yükümlülükleri bulunduğunu hatırlatırız.

12. Buna ek olarak, hedef alınan kadınların doğal olarak oluşan ve sağlıklı olan hormon seviyelerini sadece spordaki performanslarını değiştirmek amacıyla değiştirmeyi amaçlayan ve sağlıkları üzerinde ciddi sonuçları olan müdahaleler tamamen kabul edilemez niteliktedir. Dahası, bu müdahaleler rızaya dayalı olarak görülemez çünkü kadınlara ya müdahaleleri kabul ederek sağlıklarından ve kadın olarak benliklerinden, kimliklerinden ve bütünlüklerinden ödün vermeleri ya da bunları reddederek kariyerlerinden ve hatta geçim kaynaklarından ve sosyo-ekonomik refahlarından ödün vermeleri yönünde etik dışı bir seçenek sunmaktadır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, bu yaklaşımlar, ayrımcı güç ilişkilerinin yanı sıra kimin kadın, özellikle de kimin kadın sporcu olduğuna dair toplumsal cinsiyet ve ırka sayılı kalıp yargılara dayanmaktadır. Bu stereotipler dar görüşlü ve özcüdür ve tarihsel olarak Siyah kadın sporcuları ve özellikle de Küresel Güney'den gelen Asya kökenli kadın sporcuları orantısız bir şekilde etkilemiştir. Son olarak, bu tür müdahaleler, bu tür düzenlemeler kapsamında hedef alınan kadın sporcuların yaşamları üzerindeki zayıflatıcı etkileri göz önüne alındığında, sporda adaletin sağlanması gibi gerekçelerle haklı gösterilemez.⁶

Devasa spor etkinlikleri

13. Devletler, yargı yetkisi alanındaki tüm kişilerin insan haklarını koruma yükümlülüğünü üstlenmiştir; uluslararası spor kuruluşları da insan haklarına saygı göstermelidir. Tüm ülkelerin tarihi, kültürel ve dini bağlamları vardır, ancak bunlar asla bu hakları ihlal etmek için bir bahane olarak kullanılamaz.⁷ Bu nedenle, kişilerin cinsel yönelimini, cinsiyet kimliğini ve/veya cinsiyet özelliklerini suç olarak kabul eden ve/veya bunlar nedeniyle ayrımcılık yapan ülkeler, uluslararası insan hakları yükümlülüklerini ihlal etmektedir. Diğer alanlarda olduğu gibi spor dünyasında da, insan hakları konusunda gerekli özenin gösterilmesinin değerlendirilmesi süreçleri, devasa spor etkinliklerinin yerleri ve geliştirilmesi için seçim sürecinin ve ilgili tüm karar alma süreçlerinin esaslı bir parçası olmalıdır.
14. Birçok ülkeden ve bağlamdan insanların müsabakalara katılmak, orada çalışmak, onlara hayranlık duymak ve insan vücudunun yapabildiklerini kutlamak için orada bulunduğu uluslararası spor etkinlikleri her düzenlendiğinde, insan haklarını korumaya yönelik bu yükümlülük sınanmaktadır. Bu nedenle, [İnsan Hakları 75 Taahhüt Girişimi](#) kapsamında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği tarafından davet edildikleri üzere, uluslararası spor etkinliklerine ev sahipliği yapan ülkeleri, uluslararası insan hakları hukukuna bağlılıklarını göstermek için uluslararası etkinliklerini ve toplumun dikkatini bu konuya yönlendirmeleri için çağrıda bulunuyoruz. Ayrıca, spor etkinlikleri için ihaleleri kabul eden uluslararası spor kuruluşlarını; cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve cinsiyet özelliklerine dayalı şiddet ve ayrımcılığa karşı koruma da dahil olmak üzere insan hakları konusunda gerekli özenin gösterilmesine dair değerlendirmelerinin ayrılmaz bir parçası olmasını sağlamaya teşvik ediyoruz. Bu tür etkinlikler düzenlemeyi planlayan Devletler'e tatbik edilebilecek tedbirler konusunda tavsiyelerde bulunmaya hazırız.

⁶ Caster Semenya vakasında Özel Prosedürler başvurusu: www.ohchr.org/sites/default/files/documents/issues/health/AC-Caster-Semenya-vs-Switzerland.pdf. Ayrıca bkz. "BM uzmanları Avrupa Mahkemesi'nin Semenya-İsviçre davasında kadın sporcuların haklarını koruyan kararını memnuniyetle karşıladı" (17 Temmuz 2023): www.ohchr.org/en/press-releases/2023/07/un-experts-welcome-european-court-ruling-upholding-rights-women-athletes.

⁷ Viyana Deklarasyonu ve Eylem Programı, 1993, madde 5; UNESCO Kültürel Çeşitlilik Uluslararası

Öneriler

15. Devletleri, spor ve spor oyunları da dahil olmak üzere tüm kültürel faaliyetlerde ayrımcılıkla mücadele etmeye; spor alanında tüm sporculara, özellikle de tüm çeşitlilikleriyle kadınlara ve kız çocuklarına, lezbiyen, gey, biseksüel, trans ve çeşitli cinsiyetlerden bireylere ve interseks bireylere eşit muamele edilmesine yönelik yasal düzenlemeler yapmaya ve bunları uygulamaya çağırıyoruz;
16. Devletlere ve uluslararası spor federasyonlarına, insan hakları norm ve standartlarına uygunluğun tesis edilmesi için kadın kategorisi ve kadın sporlarıyla ilgili interseks ve translarla ilgili kuralları gözden geçirmeleri çağrısında bulunuyoruz;
17. Tüm paydaşları aşağıdakileri yapmaya çağırıyoruz:
  - a. Trans ve interseks bireylerin haklarını savunan kuruluşlarla, trans ve interseks sporcuların kendileriyle, kadın-erkek spor kategorilerine dâhil edilmeleri konusunda tartışmalar yürütülmesi ve bu kararların sadece trans ve interseks sporcular için değil, aynı zamanda toplumun geneli için sonuçlarının değerlendirilmesi;
  - b. Kadınları spor alanında koruma kisvesi altında trans ve interseks kadınları hedef almaktan vazgeçilmesi ve uluslararası insan hakları hukuku ve standartlarına uygun çözümler için birlikte çalışılması; ve
  - c. LGBT ve interseks bireylerin insan hakları da dâhil olmak üzere ve Birleşmiş Milletler İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri'nde belirtildiği üzere, insan hakları konusunda gerekli özenin gösterilmesinin spor etkinliklerine yönelik tüm ihale süreçlerine açıkça dâhil edilmesinin sağlanması.
18. Ayrıca, elit düzeydeki spor kuruluşlarını, kararlarının sadece LGBT ve interseks sporcular üzerindeki etkilerini değil, aynı zamanda bu kararların tüm LGBT ve interseks bireyler, genel toplumsal algılar ve kapsayıcı spor ideali üzerindeki etkilerini de dikkate almaya çağırıyoruz. Spor, damgalama ve ayrımcılığı pekiştirmek için kötüye kullanılmamalıdır.
19. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi'nin sporun insanları tüm çeşitlilikleriyle bir araya getirme konusunda olağanüstü bir potansiyele sahip olduğunu ve en iyi haliyle "insanların saygı, çeşitlilik, hoşgörü ve adalet değerleri konusunda eğitilmesine katkıda bulunan evrensel bir dil ve her türlü ayrımcılıkla mücadele ve herkes için toplumsal kapsayıcılığı teşvik aracı" olarak ifade edebileceğini vurguladığını hatırlatırız.⁸ Gerçekten de biz, sporun ve spor oyunlarının, algıları, önyargıları ve davranışları değiştirme gücüne sahip olduğuna inanıyoruz ve tüm çeşitlilikleriyle kadınları ve kız çocuklarını, LGBT ve interseks bireyleri kapsayan spor idealinin bu övgüye değer amacı önemli ölçüde destekleyeceğinden eminiz.

Cenevre, 31 Ekim 2023

---

⁸ İnsan Hakları Konseyi'nin "Spor ve Olimpiyat ideali yoluyla insan haklarının geliştirilmesi" konulu Kararı A/HRC/24/L.1

Alexandra Xanthaki
Kültürel haklar alanında Özel Raportör

Victor Madrigal-Borloz
Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı şiddet ve ayrımcılığa karşı koruma konusunda Bağımsız
Uzman

**Dorothy Estrada Tanck (Chair), Ivana Radačić (Vice-Chair), Elizabeth Broderick, Melissa
Upreti, and Meskerem Geset Techane**
Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik ayrımcılığa ilişkin Çalışma Grubu

Tlaleng Mofokeng
Herkesin ulaşılabilir en yüksek fiziksel ve ruhsal sağlık standardından yararlanma hakkına ilişkin
Özel Raportörü

**Damilola Olawuyi (Chairperson), Robert McCorquodale (Vice-Chairperson), Elżbieta Karska,
Fernanda Hopenhaym, and Pichamon Yeophantong**
İnsan hakları ve çok uluslu şirketler ve diğer ticari işletmelere ilişkin Çalışma Grubu